

SLOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVNOST: LJUBLJANA, KNAFLJEVA ULICA ST. 5. — TELEFON: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26. — Izhaja vsak dan opoldne. Mesečna naročna 14 din, za inozemstvo 30 din.
IZKLJUCNO ZASTOPSTVO za oglage iz Kraljevine Italije in monarhije Ben.
UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Slovensko zastopstvo pri Duceju

Sosvet Ljubljanske pokrajine pod vodstvom Visokega Komisarja Eksc. Graziolija se je včeraj poklonil Duceju in mu je izrazil hvaležnost za skrb in naklonjenost, ki jo izkazuje prebivalstvu Ljubljanske pokrajine

I rappresentanti sloveni dal Duce

I componenti della Consulta provinciale con a capo l'Alto Commissario Ecc. Grazioli sono stati ieri ricevuti dal Duce al quale hanno espresso la gratitudine per il Suo alto interessamento per la popolazione della Provincia

Z Visokim Komisarjem Eksc. Emilio Graziolijem so odpotovali v petek popoldne župan mesta Ljubljane in člani sestava Visokega Komisariata v Rim, kjer jih je v nedeljo ob 11.30 sprejel Duce, Vodja Fašizma, vrhovni poveljnik, ustanovitelj Imperija in predsednik vlade.

Nepozaben dogodek in izredna čast je bil to za nje. Počasni predstavniki so niso bili samo oni, ki so imeli priliko razgovarjati se z Ducejem, temveč tudi Ljubljana, glavno mesto Ljubljanske pokrajine in vse slovensko prebivalstvo, ki je že ob mnogih prilikah dokazalo, kako globoko se zaveda zgodovinskega prevrata in kako tesno je odsljek povezano z italijanskim imperijem. Prebivalstvo Ljubljanske pokrajine bo znalo vedno pravilno ceniti to počastitev.

Sloveni Ljubljanske pokrajine se dobro zavedamo, koliko skrb je Duce posvetil našim krajem od prvega dne okupacije. Zavedamo se, da je Duceva skrb in naklonjenost stalna in da se kaže vedno bolj v že storjenem sklepu in že storjenem delu, ki je — kakor vsi dobro vemo — v korist in blagov vsega slovenskega prebivalstva.

Zato gre tudi ob tej priliki Duceju naša iskrena zahvala. Povabljeni, ki so odpotovali v Rim, so se sami prepričali o Ducejevi velikodušnosti in so kmeli priliko pristrano zahvaliti se mu za vse, kar je storil za Ljubljansko pokrajino in kar hoče v njen obči blagov še storiti. Mi se jim v duhu pridružujemo in izrekamo Duceju iskreno zahvalo.

Konec en mesec je minil, odkar je Mla Ljubljanska pokrajina priključena na Kraljestvo in Cesarstvo, pa imamo že vse polno vidnih dokazov tvojnega duha, s katerim vodi Duce veliko kulturno in na socialni pravičnosti slovenčo državo, katere sestavni del smo postali. V razmeroma kratkem času je po Ducejevih ukazih in navodilih normalizirali Visoki Komisar v Ljubljani življenje Ljubljanske pokrajine.

Na prvem sestanku sestava je Visoki Komisar z jasno in odločno besedo, podprtjo s številkami, prikazal, kaj vse se je že storilo za blagov prebivalstva in kaj bo še storjeno. Že storjena in že nameravana javna dela so najlepši izraz Ducejeve naklonjenosti Ljubljanski pokrajini, izraz, katerega se vse veselimo.

Poročilo Visokega Komisarja sestava je nas prijetno presenetilo tudi za to, ker priča, kako temeljito in vestno so bila v kratkem času proučena vse gospodarska, kulturna in socialna, ter sploh vsa življenjska vprašanja Ljubljanske pokrajine in v nje živečih Slovencev. Nobeno življenjsko važno vprašanje ni bilo prezrto, z veliko uvidljivostjo se je mislilo na vse, kar je nujno potrebno in važno za socialni, gospodarski in kulturni dvig Ljubljanske pokrajine. Na tak način se je ustvarjala Ducejeva fašistična Italija, tako je bil ustvarjen Imperij. In tudi mi smo odslej deležni takega ustvarjalnega dela pod Ducejevim vodstvom.

Izredno svečano je Duce sprejel slovensko odposlanstvo v Rimu. Velika počastitev je to za vse prebivalstvo Ljubljanske pokrajine. Tudi zaradi tega se s člani delegacije vred veseli obiska v Rimu pri Duceju Ljubljana, Ljubljanska pokrajina in vse njeni prebivalstvo.

Rim, 9. jun. (Stefani) Duce je sprejel ljubljanskega župana in člane Pokrajinskega sestava, ki mu jih je predstavil Visoki Komisar. Visoki Komisar Eksc. Grazioli in dr. Natlačen sta v imenu Pokrajine odnosno v imenu sestava podala Duceju izraza vdanosti in zahvale. Duce je v svojem odgovoru dal politična, upravna in gospodarska navodila za rešitev pokrajinskih problemov.

Sprejem pri Duceju

V petek popoldne so odpotovali z vodstvom Visokega Komisarja Eksc. Graziolija člani sestava ljubljanske pokrajine v Rim, da se poklonijo Duceju ter mu izrazijo zahvalo vsega prebivalstva za vso skrb in naklonjenost, ki jo izkazuje Ljubljanski pokrajini. Od Ljubljane do Trsta so potovali z avtomobili. V Trstu jih je pozdravil tržaški župan, sprejel pa jih je tudi tržaški Zvezni tajnik dr. Pive. Gostje so si ogledali znamenitosti Trsta, nakar so nadaljevali z vlakom pot v Rim, kamor so prispevili v soboto dopoldne.

Na kolodvoru je slovensko zastopstvo sprejelo Eksc. Turbacco, nakar so se gostje odpeljali v hotel Kviričale, kjer so bili zanje rezervirani prostori. Po krat-

kem odmoru so obiskali notranje ministarstvo, kjer jih je sprejel Državni podtajnik Eksc. Buffarini. Na pozdrav Eksc. visokega Komisarja, ki je izrazil vdanost Ljubljanske pokrajine rimske vladi, je Eksc. Buffarini v odgovoru poudaril, da posveča vlada Ljubljanski pokrajini vso svojo skrb, o čemer se bodo mogli še osebno prepričati. Zagotovil je Ljubljanski pokrajini tudi v bodoče vso zornost.

Popoldne so člani deputacije izkoristili za ogled mesta. Po košilu so pod vodstvom Visokega Komisarja Eksc. Graziolija odpeljali na Beneški trg, kjer je ob 11.30 sprejel na Beneški palati Duce. Visoki Komisar je predstavil Dučju vse člane sestava in ljubljanskega župana, nato pa je prečital v italijanski naslednjo izjavo:

Nagovor Eksc. Graziolija

Duce,

izredna čast, ki ste jo izkazali meni in člani sestava, je vseko odlikovanje za vse prebivalstvo Ljubljanske pokrajine, katero vidi in tem nov dokaz vaš: velikoduisse dobrohotnosti ter je v svoji duši za te globoke hvaležno. Dovolite, Duce, da v vasi nevzročnosti potrdim popolno lejkoče sodobljeno,

ki sem ga našel pri prebivalstvu in izvrševanju vladnih dolžnosti, ki ste mi jih Vi zupali. Te dolžnosti so bile in bodo izvršene s popolno avtoriteto in odločnostjo ter z neupogljivo fašistično pravijočnostjo pri delu za blagov prebivalstva, za povzdigno vseh strok kulturnega, socialnega in gospodarskega življenja pokrajine v okviru velikega fašističnega imperija, ki ste ga Vi

ustvarili, ter v absolutni pokrovitnosti naredbam, ki ste jih Vi izdali.

Sedaj, ko je urejeno normalno življenje v pokrajini, stremi naše delovanje posebno na industrijskim, trgovinskim in že posebej poljedelskim razvojem ozemlja, zakaj, same pokrajina namenava dati čim prej, kolikor dopuščajo človeške možnosti, svoj aktivni prispev v okviru nacionalnega gospo-

Insieme all'Eccellenza l'Alto Commissario Emilio Grazioli sono partiti nel pomeriggio di venerdì il sindaco di Lubiana e i membri della Consulta dell'Alto Commissariato per Roma, dove domenica, alle ore 11.30, sono stati ricevuti dal Duce, Capo del Fascismo, Comandante supremo, Fondatore dell'Impero e Presidente del Governo.

Ma l'avvenimento indimenticabile per i membri della nostra Consulta, che avevano la rara ventura di vedere e di parlare con il Duce, è un fatto grandioso che fa onore anche a Lubiana, capoluogo della Provincia, e a tutta la popolazione slovena, che in parecchie occasioni ha già dimostrato di rendersi conto della storica rivoluzione e di sentirsi oramai intimamente unita all'Italia imperiale. La popolazione della Provincia di Lubiana saprà apprezzare a dovere l'onore toccato ai suoi rappresentanti.

Noi Sloveni della Provincia di Lubiana siamo pienamente consci delle cure paterne che il Duce ha prodigato alle nostre terre sin dal primo giorno dell'occupazione. Siamo consci che la magnanima benevolenza del Duce si manifesta sempre più nelle decisioni prese e nelle opere già compiute o decretate e che non tarderanno a venire realizzate nell'interesse di tutta la popolazione slovena.

Anche in questa occasione vada al Duce la nostra sincera riconoscenza. I consultori, ricevuti a Roma, avevano occasione di convincersi personalmente della magnanimità del Duce e di porgergli i più cordiali ringraziamenti per tutto quello che ha fatto e che farà per il bene della Provincia di Lubiana. Uniti in spirito ai nostri rappresentanti esprimiamo al Duce i sentimenti della nostra commossa riconoscenza.

In un mese, da quando la Provincia di Lubiana è stata annessa al Regno d'Italia, abbiamo avuto già tante prove palpabili di quello spirito fattivo con cui il Duce guida il grande Stato, faro di civiltà e di giustizia sociale, del quale noi abbiamo avuto la fortuna di far parte. In brevissimo tempo, secondo le direttive del Duce e per opera dell'Alto Commissario Ecc. Grazioli è stata normalizzata la vita nella Provincia di Lubiana.

Alla prima riunione della Consulta, l'Alto Commissario ha illustrato chiaramente, con le cifre alla mano, quanto è stato già fatto e quanto verrà fatto per il potenziamento di tutte le attività nella Provincia di Lubiana e per il benessere della popolazione. I lavori pubblici già eseguiti e quelli già progettati sono la prova più bella della benevolenza del Duce per la nuova Provincia del Regno d'Italia.

L'ampia relazione dell'Alto Commissario davanti alla Consulta è stata per noi una lieta sorpresa perché ci ha dimostrato che in breve lasso di tempo sono state studiate a fondo e coscientemente tutte le questioni economiche, culturali e sociali della Provincia di Lubiana e tutti i problemi vitali della sua popolazione slovena. Non è stato trascurato nessun problema importante, con grande ocularità è stata esaminata ogni necessità per rendere possibile il potenziamento economico, sociale e culturale di queste terre. Anche qui sono stati seguiti i principi che hanno creato l'Italia fascista e che hanno fondato l'Impero. D'ora innanzi anche noi siamo partecipi di quest'opera creatrice, sotto la guida del Duce.

La Consulta slovena è stata ricevuta dal Duce in forma solenne ciò che avviene ben rare volte. Anche per questa ragione, la visita a Roma e il ricevimento del Duce sono per i membri della Consulta oggetto di gioia, condivisa da tutti i cittadini di Lubiana e di tutta la popolazione della Provincia.

Kupčija s tobakom

Ljubljana, 9. junija

Nekajkrat smo poročali, da je bil na glavno zalogu tobaka na Vidovdanski cesti prejšnje tedne ogromen naval trafikantov. Obrnili smo se na Združenje trafikantov v Ljubljani za pojasnilo, ali je zdaj res živahnejša kupčija s tobakom in kako je prišlo do tega.

ZAKAJ TAKŠEN NAVAL?

Odgovorili so nam, da je prve prevratne dni nastalo veliko povpraševanje po tobaku. Kakor je bil izreden naval v skoraj vseh trgovinah, tako so kadilci oblegali tudi trafeke od jutra do večera. To sicer ne pomeni, da so tedaj pokadili toliko več. Ljudi so si pač hoteli preskrbeti zaloge raznega blaga, ki je bilo naprodaj, menda predvsem zaradi tega, ker so se še dobro spominjali, kako so med svetovno vojno kadili listje. Zdaj so bile sicer povsem drugačne razmere, a ljudje tega niso spreviedeli. Po ljubljanskih trafikah je pa bil prve dni večji promet zlasti zaradi tega, ker so po tobak prihajali lahko se trafikanti z Gorenjskega in s Štajerskega. Toda na glavni zalogi so lahko kupovali tobak le trafikanti, ki spadajo v njeni okrožje, zato so zunanjki kupci nakupovali tobačne izdelke po trafikah. Razumljivo je, da so se zaloge v manjših trafikah spražnile na dan ter da so jih trafikanti skušali obnavljati sproti.

V LJUBLJANI 160 TRAFIK

Predrocje ljubljanskev glavne zaloge je precej veliko. V sami Ljubljani je okrog 160 trafik, a v Ljubljani se zalažajo s tobakom se trafikanti iz ljubljanskev okolice, z Rudnika, iz Smarja, D. M., v Poju in z Brezovice. V normalnih časih je glavna zalogu tobaka v Ljubljani prodala na leto za okrog 45.000.000 din tobačnih izdelkov. Promet v okrožju, kakršno je zdaj, je pa znašal 34.5 mil. din. Računajo, da se je promet zadnje čase povečal najmanj za 150%.

PREDPISANE ZALOGE V TRAFIKAH

Pavilnik o prodaji monopolnih izdelkov predpisuje, kakšne morajo biti zaloge blaga v trafikah. V Ljubljani morajo imeti trafikanti v zalogi najmanj tri dni tobačnih izdelkov. To se pravi, da približno trejtina trafikantov kupuje vsak dan tobak pri glavni zalogi. Po tobak bi potem takem prihajalo na dan nad 50 ljubljanskih trafikantov in glavna zalogu bi ta promet lahko zmagovala. Toda promet je zelo na-

rasel, trafikanti se niso mogli zalažati za tri dni, saj so nekateri morali obnavljati zaloge po večkrat na dan, seveda, če so prisli na vrsto v glavni zalogi. Manjši trafikanti, ki jih je velika večina, nimajo tako velikega obratnega kapitala, da bi se lahko zalažali s tobakom za več dni; ko blago prodajo in se nabere dovolj izkuščka, šele lahko gredo kupovati novo blago. Z nakupovanjem je pa bila velika težava, ker je prihajalo v prodajalno glavne zaloge na dan po 200 ljudi.

KAJ JE UKREILA GLAVNA ZALOGA?

Zaradi večjega navala na glavno zalogu je bila prodaja tobaka na debelo seveda precej težka in uslužbenici so imeli dela čez glavo. Ce so se pa trafikanti protizvali, tudi razumljivo, kajti prav tedaj, ko je šel tobak bolj v promet, so morali tem deli čakati nanj. Nekateri nevjedilni trafikanti so dolžili vseh neprijetnosti glavnega založnika. Vendar je razumljivo, da si je založnik prizadeval že v svojem interesu, da bi odpovedal pomanjkljivosti. Prejšnje čase je glavna zalogu izdajala tobak le od 8. do 12., a kljub temu se v tistih urah pogosto ni bilo mnogo kupcev. Zdaj so pa morali podaljšati delovni čas; odprt je ves dan do 18. včasih pa odprto že ob 6.30. Razen tega so uslužbenici zaposleni pri blagajniškem delu že pozno v noč.

DA POJDE HITREJE OD ROK

Trafikanti sami bi tudi lahko precej priporogli, da bi delo v glavni zalogi šlo hitreje od rok. Najbolje bi bilo seveda, če bi se trafikanti lahko zalažali s tobakom za ves teden, ali vsaj za nekaj dni. Tako srečniti je pa samo nekaj. Izdajanje tobaka bi pa bilo že precej olajšano, če bi trafikanti prihajali vsaj s sortiranim denarjem. Nekateri prihajajo kupovati z lirami, posamezanimi z dinari. Nekaterim dela preračunavanje se vedno precej težav, a delo ni tudi lahko za blagajniku, ki mora na skupino vse sortirati. Skozi njegove roke gre na dan okrog 100.000 lir. Zaradi tega je izdajanje tobaka še bolj zamudno. Ce bi trafikanti že doma našteli denar, posebej dinarjev in lire, bi olajšali delo blagajniku, pa tudi sebi.

NEOMEJENO NAKUPOVANJE

Nekateri so se bali, da bo začelo primanjkovati tobačnih izdelkov. Zdaj so sprevidili, da je bil ta strah prazen. V prodaji na debelo ni nobene omejitve. Tobačna tovarna ima dovolj vseh vrst tobač-

nih izdelkov, ki jih izdeluje sama. Toda prodaja mora biti urejena; tako ni mogoče kupovati le neke dolobene vrste tobačnih izdelkov. Trafikanti dobivajo posamezne vrste cigaret v dolobenem medsebojnem razmerju. Tako mora trafikant kupiti dolobeno količino drava cigaret, če kupi morava, v proporciju 40% drava : 20% morava. Težava je le v tem, da trafikanti ne morejo prisiliti tudi kadilcev, katere vrste težava, ker je prihajalo v prodajalno glavne zaloge na dan po 200 ljudi.

KAJ KADE ITALIJANSKI VOJKI

Italijanski vojaki najbolj cenijo morava cigarete, ki jih je zadelo najprej primanjkovati. Zato so trafikanti bili prisiljeni odmerjati svojim odjemalcem količine posameznih vrst cigaret. Morava niso mogli dajati v neomejenih količinah. To je pa povzročilo tu in tam nesporazume med kupci in trafikanti. Priznanje gre trafikantom, ki so skušali ostati pravčni do vseh kupcev. Vojakom so vselej radi postregli, če je bilo le mogoče, in nikakor niso dajali prednost civilistom. Mnogi trafikanti so dajali morava cigarete vojakom, če so jih imeli, že zaradi tega, ker jim niso znali razložiti v italijansčini, zakaj je potrebno racionalizirati. Razen tega je pa mnogo naših trafikantov invalidov, bivših vojakov, ki sami najbolje vedo, kako vojakom ustrezši s cigaro, zato jim radi postrežejo z vsem, kolikor morejo.

NORMALNE RAZMERE SE VRAČAJO

Naval na trafeke prejšnje težine ni bil seveda redni pojav in pričakovati je bilo treba, da se bodo razmere zopet normalizirale. Promet se zopet ustavlja in kmalu ne bo kupčija s tobakom nič živahnejša kakor prejšnje čase.

Zdaj bodo trafeke dobiti tudi nove napise. Ze v prvih dneh po prevratu so začeli prodajalci ponujati po lokalih dvojezičnih napisih, ki so bili potrebni, da so italijanski vojaki lažje našli prodajalne in obrtniške lokale. Tudi trafikanti so si oskrbeli začasne napise na kartonu. Toda ti napisi po trafikah so zelo neenakimi. Za prodajalne monopolnih izdelkov morajo biti napisov povsed enaki, a ne, da bi vsak izobesil napisne tablice po svojem okusu. Zato je tobačna tovarna predpisala enake dvojezične napisne tablice. Založilo jih je Združenje trafikantov v Ljubljani in jih razposlalo glavnim zalogam. Danes so jih že začeli prodajati.

— Splošno pokončevanje rib. V soboto smo objavili opozorilo iz vrst naših ribičev, da je še vedno zakonito prepovedano lovit na naših vodah ribe. To opozorilo je bilo nujno potrebno, kajti po zlomu bivše Jugoslavije se je pri nas žal silno razpasio pokončevanje rib. Nekateri ljudje misijo, da zdaj nobeni zakon vič ne velja, da ni lahko počno kar hodej. Ribarji so začeli razni taki ljudje vse vprek, za kokane se sploh ne zmenijo in ribe love vprše zakupnikov ribotova. Zgodilo se je celo, da so taki objestni domaćini ozmerjali zakupnika ribolova, češ, kaj se boš šopril, zdaj lahko delamo kar hočemo, ribe so naše in lovili jih bomo mi. V mnogih primerih pokončevanje ribe tudi s razstrelivom kar je še mnogo hujše, ker uničijo s tem obenem tudi ribji zarod. Oblasti bodo v bodoče strogo nastopale proti ljudem, ki se nočejo spriznati s tem, da veljajo glede ribolova zakoni prav tako, kakor so veljali prej.

— Mariborski železniški most zopet otvoren. V soboto je bil zopet otvoren mariborski železniški most, ki ga je bilo bivše jugoslovanska vojska na svojem umiku porušila. Svečani otvoritvi so prisostvovali zastopniki oblasti in raznih organizacij. Poveljnik železničarskih pionirskih čet se je zahvalil delavecem, da so v tako kratkem času dovršili tako obsežno delo. Gradnja porušenega mostu je trajala samo nekaj tednov. Neki železniški urad-

nik je v zastopstvu nemškega prometnega ministra dr. Dobrmüllerja prevel most v varstvo železnične uprave. V svojem načoru je naglašal pomen železnične proge, ki vodi čez ta most ter veče prostrano zaledje z Egejskim in Jadranskim morjem.

— Raziskovanje rib. V soboto smo objavili opozorilo iz vrst naših ribičev, da je še vedno zakonito prepovedano lovit na naših vodah ribe. To opozorilo je bilo nujno potrebno, kajti po zlomu bivše Jugoslavije se je pri nas žal silno razpasio pokončevanje rib. Nekateri ljudje misijo, da zdaj nobeni zakon vič ne velja, da ni lahko počno kar hodej. Ribarji so začeli razni taki ljudje vse vprek, za kokane se sploh ne zmenijo in ribe love vprše zakupnikov ribotova. Zgodilo se je celo, da so taki objestni domaćini ozmerjali zakupnika ribolova, češ, kaj se boš šopril, zdaj lahko delamo kar hočemo, ribe so naše in lovili jih bomo mi. V mnogih primerih pokončevanje ribe tudi s razstrelivom kar je še mnogo hujše, ker uničijo s tem obenem tudi ribji zarod. Oblasti bodo v bodoče strogo nastopale proti ljudem, ki se nočejo spriznati s tem, da veljajo glede ribolova zakoni prav tako, kakor so veljali prej.

— Ravnateljstvo šole Glasbene Matice ljubljanske bo priredilo z gojenji svojega zavoda dvoje javnih produkcij ob sklepu šolskega leta 1940-41. Prva produkcija bo v sredo 11. t. m., druga pa v sredo 18. t. m. Obre bodo v Mali Filharmonični dvorani. Začetek vselej ob 1/4 zvečer. Podrobni sporedi vsake produkcije bo na razpolago

— Medard se niso ni imeli. V soboto smo izrazilo bojanem, da nam ustreza Medard vreme pokvariti. In to se je res zgodilo. Včeraj zjutrad sicer je ni končalo, da se bo vreme tako temeljito pokvarilo, pa tudi proti poldnevu še nismo misili, da dobimo zopet dež. Ponekod se je bilo nebo celo toliko zjasnilo, da je tu pa tam posiljal solnce. Bilo je pa precej soporno in že v prvih popoldanskih urah so jeli zagrinjati nebo težki oblaki. Kmalu je začelo deževati. Deževilo je pa kaj neenakomerno. V Ljubljani je bilo menda največ dežja, kakor je to že navada. Po Dolenskem tu pa tam dež niti prahu ni zmočil, drugod ga je bilo pa toliko, da so stale po cestah luže. Nekateri kraji Dolenske, zlasti v bližini Novega mesta, so bili dežja že nujno potrebni, ker je suša že močno pritisnila. Zlastino je bilo po Medard res obdaroval s 40 dni trajajočim hladnim, deževnim vremenom.

— Postni promet se Spodnjo Štajersko. Med bivšimi jugoslovanskimi odnosno avstrijskimi kraji Spodnje Štajerske, Koroske in Kranjske in neutralnim inozemstvom se odločil dovoljen promet z navadnimi in priporočenimi pismi, dopisnicami, tiskovinami, vzorci v poslovni dopisi do 500 gramov teže po predpisih o obvestilnem prometu z neutralnim inozemstvom.

— Zaplenjenja harmonika. V vlasti je železniška policija zaplenila dobro ohrajanjo klavirsko harmoniko, znamke Dražgo Janc. Klavirsko harmoniko je sedaj spravljena v prostorij železniške policije, kjer naj se lastnik zglaši.

Iz Ljubljane

— Ij Nove tablice za motorna vozila. Zadnje čase je dan za dan zelo živahn na policijskem oddelku za prijavo vozil v Beethovnovi ulici (nasproti Zbornice za TI, kjer je prejšnje čase gimnazija).

Prihajajo avtomobilisti in motociklisti prijavljati svoja vozila. Tu pa ne prejema novih registrirnih tablic, temveč na velesejnu, v posloplju na desni strani glavnega vhoda. Na cestah vidimo že številne avtomobile z novimi tablicami. Dosedanje tablice so bile modro - bele s črnimi in rdečimi številkami; na modernem pojavu je bila rdeča številka, ki je označevala banovino, na belem polju pa črna številka vozila. Sedanje tablice so črne z belimi številkami in s posebnim znakom LB. Ko bodo registrirali vsa vozila, bo še mogoče natančno ugotoviti, koliko avtomobilov in motornih vozil je zdati v Ljubljani manj kakor pred mobilizacijo. Mnogi lastniki ne bodo nikdar več dobili svojih vozil, ki so bila odpeljana kdovak.

— Ij Tečaj za elektriško in avtogensko varjenje (začetni in izpopolnjevalni) se bo pričel v ponedeljek 16. junija v sloški varilnici Tehnične srednje šole v Ljubljani. Tečaj s celodnevnim poukom bo trajal osem dni. Prijave sprejemajo do 14. t. m. — Ij Ravnateljstvo šole Glasbene Matice ljubljanske bo priredilo z gojenji svojega zavoda dvoje javnih produkcij ob sklepu šolskega leta 1940-41. Prva produkcija bo v sredo 11. t. m., druga pa v sredo 18. t. m. Obre bodo v Mali Filharmonični dvorani. Začetek vselej ob 1/4 zvečer. Podrobni sporedi vsake produkcije bo na razpolago

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI
Globoka ljubljanska zgodba z najboljimi italijanskimi igralci.

ROMANTICNA FUSTOLOVSCINA
Gino Cervi, Anna Noris, Leonardo Cortese
KINO MATICA, Tel. 22-41.

Predstave danes ob 16., 19. in 21. ur;

Kino SLOGA, tel. 27-38

Film razkošne orientalske inscenacije

INDIJSKI NAGROBNI SPOMENIK

La Jana, Kitty Jansen, Hans Stöwe

Danes ob 16., 19. in 21. ur;

Kino UNION, tel. 22-21

Najslavnejša italijanska pevka Toti Dal Monte poja v filmu

KARNEVAL V BENETKAH

Predstave danes ob 16., 19. in 21. ur;

v Knjigarni Glasbene Matice. Spored je obenem vstopnica na produkcijo. Ravnateljstvo vabi starše in vse, ki se zanimajo za glasbeno vzgojijo napredki naše mladične, da posetijo obe produkciji. Natančen spored javimo.

— Ij Od danes naprej so v predprodaji v knjigarni Glasbene Matice vstopnica za veliki koncert Glasbene Matice, ki bo v ponedeljek 16. t. m. v Unionski dvorani. Spored bodo izvajali pevski zbor Glasbene Matice, solist pianist Anton Trost in posmožni orkester Orkestralnega društva Glasbene Matice.

Jakob Zalaznik je bil star šele 51 let in je bil znana ljubljanska osebnost. Po svojem očetu, prav tako znanem in spoštovanem slasčičarju pa niso posecali tja samo Ljubljancanti, marveč so prihajali tja radi tudi ljudje z deželu, posebno pa študentje. Pred leti pa je pokojnik umaknil v zasebno življenje, obrat pa je prepustil svojemu mlajšemu bratu, ki se vedno vodi znameno Zalaznikovo kavarne na Starem trgu.

Blagi pokojnik, ki v življenju pač ni imel sovražnikov, nasprotno pa velik krog prijateljev, zapušča razen globoko žalostne dve dve nedorašla otročka, ki sta tako nenadno izgubila doberga očeta. Pogreb plemenitega pokojnika, ki je tudi reževem storil marsikaj dobrega, bo v torek ob 16.30 iz kapelice sv. Jakoba na Šv. Krizlu. Jakob Zalazniku bodi ohrajen blag spomin, žalujoči družinci in sosedniki, ki na njisikrenejše sožalje!

CASU PRIMERNO

Jurček je dobil sestrico in v otroškem vozičku jo mora voziti na izprehod. Nekod ga vpraša neka stará dama:

— Koliko je pa stará tvoja sestrica?

— Model 1940, — odgovori Mihec.

M. Jurček je dobiti sestrico in v otroškem vozičku jo mora voziti na izprehod. Nekod ga vpraša neka stará dama:

— Koliko je pa stará tvoja sestrica?

</div

Joško Pogačnik

Ljubljana, 9. junija.

Danes popoldne bomo spremili Joško Pogačnika na njegovo zadnji kratek poti iz kapelice sv. Nikolaja na Zalah na pokopališče k Sv. Križu. V zavetni grob ga bodo počivali ob strtih srečih gospa Mare, sinčka Joška, sinčka Tončka in hčerice Marije ter ob žalovanju vseh izredno streljivih njegovi priateljev in znancev.

Ko so izbruhnili dnevi strahote, je s tisočimi drugimi odšel tudi Joško Pogačnik, ko so se tisočer spet vrčali na svoje domove, Joško Pogačnika ni bilo med njimi. V tistih dneh smo se pogovarjali, kdo je že prišel in kdo utegne še priti. Testno nam je pa bilo pri srcu ko smo govorili Joško Pogačnika. O njem ni bilo glas iz dajne Boke Kotorske, kamor je bil pokičan kot rezervni intendantski mornariški podpolkovnik v p. Saj se nam je zetelo nemogoče, da se ni vrnil več Joško Pogačnik, ki ga je doma tako hrepeneča žakala ljubeča žena z Marijo, Joškom in Tončkom, ki ga je v Ljubljani čakalo veliko najboljših in najbolj odkritosrčnih priateljev in znancev, ki so ob tej ali oni priliki lahko spoznali plemenito srečo, viško dušo in topel mehak značaj Joška Pogačnika.

Vrnili se je, toda prišel je v domovino na smrt bolan, prišel je, samo da se pred smrtnimi poslovi od dragih, potem pa za vedno zapre svoje blage, trudne oči.

Ob bombnem napadu na Boko Kotorsko je Joško Pogačnik iskal zavjet v nekem zaklonišču in tedaj se je pripetila tragedia nesreča, ki je povzročila pregodino smrt tega plemenitega moža. Ko je skočil v zaklonišče, st je zlomil nogo. Odpeljali so ga

v bolnico v Hercegovem in mu takoj nudili zdravniško pomoč, a mu ni bilo usojeno še dolgo poslej živeti. Zlomljena noga v mesecu je bila inficirana, začel se je v njej proces zastrijenja, ki se v takih primerih s kruto nujnostjo največkrat konča katastrofno. Tudi pri Jošku Pogačniku je bila samo še smrt, ki ga je mogla rešiti strašna tripljenja.

Prednjih četrtek so ga pripeljali po močni vožnji v Ljubljano. V Slajmerjevem domu je umiral. Junasko je prenašal tripljenje z zavestjo, da umira v ljubljeni domovini. V soboto popoldne ga je vsega tripljenja v vseh muk resila smrt.

Kakor so briško zajokali njegov doma, tako so se stisnali od boli srca vseh, ki so ga poznavali, ga spoštovati, ljubiti in ceniti, ko se je zvedelo, da ga ni več med živimi.

Joško Pogačnik se je rodil 17. avgusta 1. 1889. v Podnartu na Gorenjskem. Bil je iz rodu uglednih in spôštovalnih vitezov Pogačnikov. Njegov oče Josip Vitez Pogačnik, veleposestnik v Podnartu, ki je umrl pred 9 leti, je bil prvi predsednik nekdajne prve vlade za Slovenijo, poslanik in podblagostni minister. Prvorodeneč Joško se je po maturi posvetil vojaškemu poklicu. Od 1. 1907 do 1. 1921 je služil v vojni mornarici. L. 1921 je bil upokojen kot mornariški podpolkovnik.

Od tega leta naprej je bil pri generalnem ravnateljstvu Trboveljske premogkopne družbe na Dunaju. Prisel je v Ljubljano, ko se je družba semkaj preselila ter je bil 1. 1932 imenovan za njegena generalnega tajnika.

Kdo more naštetiti in pravljivo oceniti ogromno tvorno delo pokojnega Joška Pogačnika v nesebičnem, plemenitem žrtvovanju v javnosti? Kjer je bilo treba delati in žrtvovati se za idealne smotre, tam je bil Joško Pogačnik zraven, tam je zastavil svoje moči in vse svoje velike sposobnosti za obči blagor. Nikoli se ne bo zvedelo, kolikim je s svojo pomočjo pomagal na tudi ali oni načini s svojo radostnostjo in s svojim izrednim čutom za pravljivo. Njegov aristokratska, a v načelju smislilu tudi demokratična duša je bila taka, da ni poznala razlike v stanu in položaju, kadar je slo za plemenito delo. Pri delu za blagor svoje domovine je opravljal pionirske posle.

Najrajsi se je odpočil po dnevnih dela v svojem lepem domu v Podnartu, kjer je doživjal v krogu svoje vroče ljubljene družine resnično srečo.

Vojna vihra je zahtevala tudi žrtev Joško Pogačnika. Vsi, ki smo kdaj imeli priliko sodelovali z njim, ko je slo za blagor vseh, ga ne bomo nikoli pozabili. S svojim delom in s svojo plemenitostjo si je postavil trajen spomenik.

Večna slava spominu Joško Pogačniku!

Mrak ponovno na pozornici

Druga predstava Mrakove tragedije „Sinovi starega Rimjana“ je doživelna v soboto še večji uspeh

Ljubljana, 9. junija.

Stevilni ljubitelji odrške umetnosti, ki so v soboto zvečer napolnili pustreno francosko dvorano, so v polni merti prisli na svoj račun, kajti ponovitev Mirake meščanske tragedije »Sinovi starega Rimjana«, je uspela v polni merti. Delo je doživello splošno priznanje in občinstvo je ponovno zahtevalo po vsakem deljanju igralcev na oder in jih nagradilo z navdušenim plaskanjem, kakor ni v Ljubljani navada. Pisatelj Ivan Mrak, ki je veren svoji tradiciji, tudi letos nastopal z devizo »Spisal, reziral, igral«, je končno dosegel priznanje, do katerega se je priboril z vztajnostjo in jekleno voljo po dolgotrjenih horbi skozi svoje resna mračno življenje. Odstranil je vse pričakovane in nepriskovane zaprake, ki so mu zastavljale pot do uspeha, ko se je prvič predstavljal javnosti s svojim delom. »Občinica, ki se rojeval, in se je odtedjal vsako leto znova pojavil na oderu z novim delom. Mrakovo gledališče, ki nima stalnega ansambla, nam je pripravilo vsako leto novo presenečenje. Leto za letom so se vrstile na odru tragedije kakor »Mona Gabrial«, »Slovenska tragedija«, »Slep prerok«, »Obraz Karle Bulovčeve«, »Čajkovski«, »Grohar«, »Lincoln«, »Heinrich Kleist« in »Starci Rimljani«. Mrak je nastopal na raznih odrih v Ljubljani in po Sloveniji. Vendar je bila njegova pot do uspeha še posebno težka. Doživel je številna razočaranja, zapostavljanja, poniranja, zasmehovanja in končno priznanje. Njegovega dela niso mogli razumeti vsi tisti, ki so bili premajhnji da bi ga razumeli. Kakor Damoklejev meč pa so vselej nad vztajnim pisateljem težke socijalne razmere, ki ga spremljajo od vsega početka in brez dvoma bi se bil Mrak mnogo prej in bolje afirmiral, če bi mu bilo

dano ustvarjati v miru, brez neprestane borbe za lastni obstoj.

V meščanski tragediji »Sinovi starega Rimjana« v petih aktih, ki se godi v poslopu gostilne pri »Starem Rimljani«, nekoliko moti Mrak. Že ne povsem izklesan slog in nekateri resna prednodiči izraz. Groboko zajeta živilska snov pa povsem zabriše nedostek izostalega blagočasnja, ki je nujem pri odrškem stilu.

Poleg tega pa je avtor naravnost mojstrsko zrežiral svoje delo, da je gledalec ves pravetz na dovršenost igre.

Glavna oseba tragedije je Rimljana sin Rudi, ki je s pijačevanjem v sploh neurejenim življenjem začel v dolgove, iz katerih se nikakor ne more izklopiti. Že itak slab položaj poslabša bolezni in njegova neodločnost, da je ves čas plen hujškanju in prigovarjanju svoje žene in okolice. Njegovo vlogo je od začetka do konca odlično zagrabil Mrak sam. Glavna ženska vloga pa je lokava Rudijeva žena Ela, ki se je spremeno povzpela do uglednega imena in dejansko gospodari v Rimljanihi hiši. Kakor se bori njen neodločni mož Rudi za mir, se bori ona za svoj obstop, ki na smrt bolni mož prepiše svoje imetje na njeno ime. Rimljanova pa je bila v tistem trenutku že na robu propada in tragedija se bliža svojemu višku. Rudi umira, Ela pa spozna da je vse zastonj in da je obsojena spet v isto življenje, iz katerega se je komaj rešila. V trajenem trenutku nastopi Rudijev zblaznili polbrat Ferdi, ki je bil svakinj stalno v spodki. Vidnejšo vlogo ima tudi Rudijev pravi brat Francij – duhovnik, ki predstavlja vognome moža in ki skuša na vse načine pomiriti nezmočno stanje v Rimljanihi hiši. Bratova žena ga hoče celo zape-

zatekla, ker ni poznal carinskih predpisov. Da bo javnost poučena, naj navedemo, da je pri potovanju na Hrvatsko dovoljeno nesti s seboj do 2000 din po osebi ali 250 lir. Pri dopotovanju iz Hrvatske v Ljubljansko province pa je dovoljeno potniku prinesi samo do 250 lir, toda nobenih dinarjev.

Vzpostredno z oddelkom ljubljanske carinarnice v Metliki, ki posluje na kolodvoru, posluje tudi oddelek italijanske finančne vladne postaje na zivočnem in stroškovnem razmerju vsega blaga razen onega, ki spada pod kemični analizo. Za vse blago, ki se zvrža, pa mora biti seveda dovoljenje Visokega komisarijata za Ljubljansko province. Pokazalo se je, da je na novi obmejni postaji zavladalo vse živahnje gibanje in bodo glede prometa storjene potrebne mere. Dosedanje število uslužencev ne zadostuje za živahnji promet na obmejni postaji.

Marsikaterga potnika je novost uvedbe carinske postaje povsem neprislikovan

ljudi, mudi duhovnik: pa Jozefko prenega skrivajočo. V prvem za sedanjem dejanju nastopi tudi Budijevo sorodnica Zofka, ki pa je z družino spala. Težko vlogo Ele je dovršeno igrala 20 letna N. Viroviškova, ki je pokazala fenomenalne sposobnosti. Mlada umetnica je prvič nastopila in je delo tako igrala, kakršne še dolgo nismo videli. Znatno boljši kakor na krstni predstavi je bil v soboto M. Makuc v vlogi Francejna. Prav tako M. Gorjup v vlogi Ferdija, le na kraju pri blaznosti je nekoliko odpovedal. Sorodnico Zofko je prema-

mo doživela podoba talentirana Miklavža. Kakor že povedano, je nastopal Mrak s povsem novimi igralci, ki so v splošnem nadkričili vsa pričakovanja z Viroviškovo na čelu, k ima brez dvoma veliko bodočnost na odru in ki so ponovno dokazali njegove visoke reziserske sposobnosti. Tragedija Sinov Starega Rimljana pomeni velik uspeh in navdušena publike je na gradila Mraka in ostale igralce z aplavzom in dolgotrajnim plaskanjem.

—mir.

Tečaj italijanščine v „Slovenskem Narodu“

Mnogi naši naročniki in čitatelji bi se radi naučili italijanščine vsaj toliko, kolikor je rabijo v vsakdanjem življenju. Malo je med nami takih, ki bi v sedanjih razmerah nikoli ne prišli v položaj, ko jim je vsaj površno znanje italijanščine nujno potrebno. Sicer je pa znanje jezikov velikih kulturnih narodov dobrina trajne vrednosti ne glede na potrebo in korist. In ker so se jeli poleg tega oglašati naši zvesti naročniki, če da žele, da bi tudi »Slovenski Narod« priobčeval tečaj italijanščine, hočemo storiti svojo prijetno dolžnost in ustrezti vsem tistim številnim našim naročnikom in čitateljem, ki bi se radi učili italijanščine za svojo vsakdanjo rabo, pa drugače nimajo prilike, niti možnosti.

Za naš tečaj italijanščine, ki bo strogo praktičen in prikrojen tako, da bodo imeli naročniki in čitatelji »Slovenskega Naroda« ob njega pri čim manjšem trudu čim večjo korist, smo pridobili prvovrstno strokovno moč. Njeno temeljito poznavanje italijanščine in njen praktični smisel za lahek, vsakomur razumljiv način pouka, sta najboljše jamstvo za to, da bomo z našim tečajem italijanščine v polni meri ustregli vsem, ki se hočajo potom našega lista v kratkem naučiti toliko italijanskega jezika, da jim ne bo več delalo nobene težave pogovarjati se z Italijanom o vsakdanjih rečeh. Načelo našega tečaja bo: čim manj teorije in čim več prakse, samo najnajnjejsa slovnična pravila, zato pa čim več žive govorice.

Upamo, da bomo z našim tečajem italijanščine, ki se prične v soboto 14. t. m., ustregli velikemu krogu zvestih prijateljev »Slovenskega Naroda«, kar nam bo v največje zadovoljstvo.

Obmejna carinarnica je zdaj v Metliki

Na Hrvatsko je dovoljeno vzeti s seboj do 2000 din ali 250 lir, iz Hrvatske pa do 250 lir, a nobenega dinarja

Metlika, 8. junija.
V Metliki je dospel oddelek ljubljanske carinarnice in odpril svojo pisarno na kolodvor. Gleda na novo zasedbo meje med Ljubljansko province in samostojno državo Hrvatsko je postala železniška postaja v Metliki obmejnega postaja za izvozno cariniranje vsega blaga razen onega, ki spada pod kemični analizo. Za vse blago, ki se zvrža, pa mora biti seveda dovoljenje Visokega komisarijata za Ljubljansko province. Pokazalo se je, da je na novi obmejni postaji zavladalo vse živahnje gibanje in bodo glede prometa storjene potrebne mere. Dosedanje število uslužencev ne zadostuje za živahnji promet na obmejni postaji.

Vzpostredno z oddelkom ljubljanske carinarnice v Metliki, ki posluje na kolodvoru, posluje tudi oddelek italijanske finančne vladne postaje na glavnem mostu preko Kolpe pri Jurščah. Pri dopotovanju iz Hrvatske v Ljubljansko province pa je dovoljeno potniku prinesi samo do 250 lir, toda nobenih dinarjev.

Načelo našega tečaja je začelo v soboto 14. junija v 20.00 ur. Izvrsna je, da se počasi počasi dobiti dobrodošljih občin. Ideálna doba za ustvarjanje v umetniških poklicih.

Rojeni med 22. julijem in 23. avgustom v Levu: Aspekti kažejo na prijetna izmenjava, pri tudi na hudo razburjenje ter na osebne nevarnosti.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Rojeni v prvi tretjini znamenja naj čuvajo svoj ugled in svoje imetje, ostali ustegnjajo imeti uspehe ob zmanjšanju truda.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnju: Za rojene v prvi tretjini znamenja, da je prijetna izmenjava. Oni se zredne pa tudi pridejo v marsičem na svoj račun. Vendar naj vse skozi, s kom se družijo.

Rojeni med 21. aprilm in 20. majem v Biku: Preveč bliži so zlobni planeti, da bi mogli biti deležni sreče. Posebno kritično je rojene v zadnjih tretjinih znamenja.

Rojeni med 21. majem in 21. junijem v Dvojčkih: Zelo posrečen teden se obeta vsem, ki jih bolesni na ovira, da bi polno življenja. Bojim se bo obrnil na bolje.

Rojeni med 24. novembrom in 22. decembrom v Streliču: Čuvajte zdravje, pa-

zatekla, ker ni poznal carinskih predpisov. Da bo javnost poučena, naj navedemo, da je pri potovanju na Hrvatsko dovoljeno nesti s seboj do 2000 din po osebi ali 250 lir. Pri dopotovanju iz Hrvatske v Ljubljansko province pa je dovoljeno potniku prinesi samo do 250 lir, toda nobenih dinarjev.

Vzpostredno z oddelkom ljubljanske carinarnice v Metliki, ki posluje na kolodvoru, posluje tudi oddelek italijanske finančne vladne postaje na glavnem mostu preko Kolpe pri Jurščah. Prijevoznički poslovni kontumacu nekateri ljudje – posrečni potnik v okolici – le premašo pažnjo in bi temu vprašanju morali posvetiti več pozornosti, ker se le prečesto dogaja, da psi prosti tekajo okoli.

Kolportaža dnevnikov. Metlika, ki je v novejši dobi postala zopet važno obmejno mesto in se je z okupacijsko vojsko po številu prebivalstva več kakor podvojila, živi novo življenje. Dosedanja kolportaža dnevnikov je in bo še zmanjšana tako, da bo poleg »Slovenskega Naroda« v kolportaži tudi »Jutro« in »Il Popolo d'Italia« ter »Piccolo«. List »Il Popolo d'Italia« prihaja v Metliko stalno z eno ali dnevno razmazido in zato ne doseže številne razprodaje. Splošna želja je, da bi vsi listi prihajali vsak dan redno in brez zamuda s prvimi vlasti.

Potošnja mesečna v normalnih časih. V pogledu potrošnje meseca zaklani živine v normalnih časih je Metlika pokazala precej obsežen žledec saj se je vsak normalno leto klalo okoli 400 glav v skupini teži ca. 90.000 kg brez onih četvernočev, ki so romali v klobase, tlačenke itd. Upoštevati pa je treba, da ta količina zmanjša vrednost.

Rojeni med 24. avgustom in 23. septembrom v Devici: Rojeni v prvi tretjini znamenja naj čuvajo svoj ugled in svoje imetje, ostali ustegnjajo imeti uspehe ob zmanjšanju truda.

Rojeni med 24. septembrom in 23. oktobrom v Tehtnju:</